

D. Comșa. Repet din nou, că dacă aveam timp eram mai precaut. Nu mi pot da seamă cum s'or fi străcurat aceste cuvinte în declarațiune, de oare ce eu nu-mi aduc aminte de un proces-verbal, fiind că noi nu prea luăm procese-verbale în ședințele noastre. Mi s'a dictat astfel de Brote, așa l'am și scris.

Președintele. Stând astfel lucrurile este evident că în ședința de la 25-26 Martie ați hotărât și răspândirea și publicarea Memorandului.

D. Comșa. Repet că fiind grăbit am scris greșit în loc de «conferința generală» «ședința comitetului».

Președintele. Nu pot primi această scuză. În declarațiune s'a scris de asupra șirului că conform procesului-verbal al ședinței comitetului se face declarațiunea. Prin urmare s'a pus atunci temerul pe această ședință.

D. Comșa. Mi aduc bine aminte că i-am spus d-lui Brote că să amâne chestiunea pentru a doua zi, că s'a refuzat toate cu amănuntul, dar trebuind pentru ora 3 după amiază, când a fost chemat la judele de instrucție, am făcut totul în pripă.

Președintele. Scrierea e foarte corectă din toate punctele de vedere, ea n'a putut fi scrisă în grabă.

D. Comșa. Ca profesor ar fi rușine să fac greșeli de interpunctuație și de stil și de ortografie. Brote mi-a dictat și interpunctuația.

Președintele. Cei-aiți subscriitorii ai declarațiunii au fost și ei de față?

D. Comșa. Nu-mi aduc aminte de Bărcianu s'a fi fost de față; dar Albini a fost în odaia de alături în redacția ziarului.

Bărcianu întrebă răspunde că a scris-o în cancelaria d-lui Brote ne fiind de față de cât d'ensul și Brote.

Președintele (către Comșa). Fie că e de față d-voastră, Albini și Brote n'ați luat d-voastră înțelegerea împreună?

D. Comșa. Când am intrat la Brote, el vorbea deja cu d. Rațiu. Eu n'am luat parte la convorbire, dar presupui că s'au înțeles.

Președintele roagă în scris pe d-rul Kerekes ca să vadă pe acuzatul Albini, care e bolnav, și să-l raporteze când va putea veni să-l ducă la ședință.

Procurorul Vila Sandor. Acuzatul Comșa a mărturisit că atunci când a iscălit declarațiunea nu și-a adus aminte de hotărârile comitetului, iar acum după 2 ani de zile și aduce bine aminte că nu s'a vorbit în ședință despre tipărirea și răspândirea Memorandului.

D. Comșa. Acum când mă găsesc în fața judecătorilor m'am gândit bine la cele ce s'au hotărât, pe când atunci mă grăbiam. Declarațiunile mele de acum sunt în temeiul aceluia pe care le-am studiat, știu ce s'a petrecut și ce s'a vă răspund.

Judele Isakul. De oare ce d. Brote și-a spus că trebuie declarațiunea pentru judele de instrucție, nu pot presupune de la un om inteligent că d-voastră că ai avut de gând să dai judele de instrucție un act cu date false. Nu se pot admite dar observațiunile d-sale.

D. Comșa. Având toată încrederea în președintele nostru și văgând și iscălitura sa puteam să cred că se va fi înțeles deja. Așa dar ori-ce mi s'a fi dictat de d. Brote în sens politic aș fi scris ori-ce.

Un jurat. Declarațiunea ați scris-o d-voastră ca oameni privați, ori ca membri ai comitetului?

D. Comșa. Răspunsul îl putei lua din actul de declarațiune.

Juratul Nagy. Cum ai ajuns acest act în mâinile tribunalului?

Președintele. Brote însuși l'a predat judele de instrucție.

Juratul Nagy cere citirea procesului-verbal încheiat de judecătorul de instrucție cu Brote.

Președintele întreabă pe procuror să se pronunțe asupra acestei cereri.

Procurorul răspunde că va decide asupra ei după ascultarea acușărilor.

Președintele către dr. Rațiu. În ce împrejurări ați făcut această declarație?

Dr. Rațiu. Mă aflam din întâmplare în cabinetul când a venit Brote și mi-a cerut acea declarație.

Președintele. Brote pentru care trebuia să vă fi dictat declarațiunea?

Dr. Rațiu. Nu mi aduc aminte din cuvânt în cuvânt, dar mi s'a spus că trebuia să vă fi dictat.

Președintele. După răspunderea cuprinsă în declarațiune adevărat că s'a hotărât în ședința de la 26 Martie ca Memorandul să se răspândească și să se tipărească în mai multe limbi?

Dr. Rațiu. Am mai declarat că asupra ședinței de la 26 Martie am primit informațiunile de la Brote. Nu știu nimic de această hotărâre a comitetului, știu însă că această hotărâre este a conferinței naționale.

Președintele. În declarațiune stă negru pe alb că această hotărâre s'a luat în ședința din 26 de comitet, iar

d-voastră ca președinte prin declarațiune dată în ședința aceasta.

Dr. Rațiu. Nefind la ședința de față am iscălit declarațiunea după spusele lui Brote. De altfel, pentru mine e un lucru bagatel declarațiunea, de oare mi se pare important când s'a hotărât cu ceea ce s'a hotărât. E însă fapt că conferința națională a hotărât publicarea și răspândirea și nu înțeleg insistența asupra hotărârii aceluiasi lucru și în ședințele comitetului. Comitetul n'avea să execute de cât o hotărâre luată de un factor mai înalt.

Președintele. După cât am înțeles din declarațiunile acușărilor, în toate ședințele și conferințele dinainte de 1892 s'a hotărât numai compunerea și așternerea Memorandului la tron. Nu cumva ședința din 25-26 Martie 1892 a hotărât redacțiunea, tipărirea și răspândirea unui alt Memorand?

Dr. Rațiu. Memorandul a fost deja în 1890 compus și de atunci s'a discutat numai îndeplinirea hotărârii conferinței, adică înaintarea Memorandului la tron. Conferința națională a hotărât deja ca și opinia publică europeană să fie informată și se înțelege, a hotărât în consecință răspândirea Memorandului în mai multe limbi.

Președintele. În calitate de președinte al comitetului național trebuie să știți dacă înainte de 1891 s'a hotărât textul vre-unui Memorand?

Dr. Rațiu. Eu sunt președinte numai din 1892; în acest timp am găsit deja toate hotărârile luate.

Președintele. Post-al membru al comitetului înainte de 1892 și de când?

Dr. Rațiu. Am fost membru de când s'a format partidul național.

Președintele. Ca membru trebuie să știți dacă înainte de 1892 s'a hotărât vre-o dată tipărirea și răspândirea unui memoriu în diverse limbi?

Dr. Rațiu. Îmi aduc aminte că în anul 1881 conferința națională a adus un conclud ca să se facă un Memorand explicativ în limba franceză, germană și mi se pare și ungurească, nu știu sigur. Acest Memorand s'a făcut la 1882 și în el s'au discutat toate cele 9 puncte ale programului partidului și s'au argumentat cu acte oficioase toate cele susținute intrinsec.

Președintele. Așa dar concludul din 1881 nu e identic cu cel din 22 Ianuarie 1890?

Dr. Rațiu. Principiul ca opinia publică să fie informată de plângerile noastre s'a hotărât încă din 1881 și s'a urmat până la ultima conferință națională.

Președintele. Textul privitor la articolul de lege despre uniune din acel Memorand a fost identic cu cel încheiat?

Dr. Rațiu. Memorandul din 1882 a tratat chestiunea sub altă formă, dar fondul e același, fiind același și argumentele.

Președintele. Despre hotărârile ședinței comitetului din 25-26 Martie numai de la Brote ați primit informațiunile?

Dr. Rațiu. Numai de la Brote.

Președintele. D-voastră ca președinte pe ce bază ai luat dispozițiunile pentru tipărirea și răspândirea?

Dr. Rațiu. Eu n'am făcut nici un fel de dispozițiunile în privința traducerei, tipărirea și răspândirea.

Președintele. Dacă n'ai dispus cum ai putut de declarațiunea în numele comitetului?

Dr. Rațiu. E clar că fiind hotărâtă tipărirea de conferința generală am avut a purta și speșele.

Președintele. De câte ori ai fost la Sibiu și fiind că numai de la Brote ați luat informațiunile nu ai întrebat și pe alți membri despre concludul ședințelor?

Dr. Rațiu. De oare ce în ședința în chestiune n'am fost și fiind pe acele vremuri lucrul principal era înaintarea Memorandului la tron, n'am mai întrebat asupra ședinței.

Președintele. Atunci de ce ai iscălit d-voastră declarațiunea?

Dr. Rațiu. În declarațiune nu văd alt-ceva de cât ce s'a hotărât de conferința generală. Fie că informată de Brote că s'a hotărât și de ședința aceeași hotărâre, pe care n'aveam conferința, nu văd crimă acestei repetițiuni.

Președintele. Ai declarat că ai donenit pe Brote la Viena pentru prezentarea publică. Cum se potrivește această mărturisire cu declarațiunea dată lui Brote, unde s'a aprobat și s'a hotărât chiar și speșele de tipărirea și răspândirea?

Dr. Rațiu. Am reprobat pe la finele lui Maiu în Viena că s'a publicat prea de timpuriu în Tribuna, dar n'am reprobat că s'ar fi tipărit în broșură.

Ședința se suspendă pentru 25 minute.

Ședința se redeschide la ora 11.

Se citește Actul medical din care se vede că acuzatul Septimiu Albini

e bolnav și nu se poate prezenta la pertractare, de cât peste 3 zile.

Un jurat întreabă pe dr. Rațiu, pentru ce și cum ocură vorba: Conform Protocolului din Declarație?

Dr. Rațiu. Am spus adesea, că aceasta am făcut-o după informațiunile primite indirect. «Protocolul» din vorbă nu se afla la mine, căci presidasem un altul acea ședință. Probabil, că nici nu exista un asemenea «Protocol».

Același jurat. După ce nu ați luat parte la numita ședință a comitetului, pentru ce d. Brote vă cere să subscrieți un asemenea act, fără a vă prezenta și protocolul?

Dr. Rațiu. Așa m'a informat d-l Brote, și eu eram dator să-l cred, căci era vice-președintele comitetului.

Un jurat. D-voastră ați reprobat îndeplinirea d-lui Brote fiind că a publicat Memorandul prea curând, pentru că alii excepțiunile textelor scrise în ungurește și nemșesce?

Dr. Rațiu. Am reprobat în Viena publicarea Memorandului în Tribuna și Gazeta Transilvaniei, căci numai acestea ne erau cunoscute.

Urmează acuzatul Nicolae Cristea. Președintele. Fosta-i de față la ședința comitetului din 25-26 Martie?

Cristea. Da.

Președintele. Ești acuzat că ai luat parte la redactarea și stabilirea textului din pasajele incriminate?

Cristea. Am luat parte la stilizarea, nu la redactare.

Președintele. S'au făcut modificări în pasajele incriminate?

Cristea. Nu s'au făcut.

Președintele. D. Căroianu a spus că această ședință a avut chemarea ca să suprima pasajele care au fost conștia legei. De ce nu s'au suprimat?

Cristea. Nu erau pasaje contra legii, nu sunt nici acum, deci nu aveau ce să suprima.

Președintele. Primestr responsabilitatea pentru act?

Cristea. Primește din toate părțile. Românii strigă într'un glas: «Să trăiască».

Președintele sună clopotul și amănință pe întreprinzătorii scoaterii afară și închisoare de 8 zile.

Președintele. În conferința din 1892 s'a făcut propunerea de tipărirea și răspândirea cât mai curând?

Cristea. Nu. D. Pațiu a propus să așteptăm cu tipărirea până după așternerea Memorandului la împărat și până după primirea rezoluțiunii.

Președintele. Rosta deciziune ședința din 26 Martie ca să se tipărească Memorandul?

Cristea. Nu găsi în privința asta se hotărâse mai înainte, ca să se aștepte soarta Memorandului.

Președintele. Concluziile conferinței din 1892 a însărcinat comitetul cu tipărirea și răspândirea Memorandului, dar cum s'a executat această însărcinare?

Cristea. Prin ducerea Memorandului la Viena.

Președintele. Dar comitetul a dispus ceva în această privință?

Cristea. Nu știu să se mai fi luat altă dispoziție.

Președintele. A locuit Brote întreg anul în Sibiu?

Cristea. El locuia în Sibiu, dar eu nu sunt îndatorat a îngriji și a soci de absențele lui.

Președintele. În absența lui Brote cine l'a înlocuit?

Cristea. Eu, dar nu și în ceea ce privește administrația și biuroul.

Președintele. Corespund pasajele incriminate cu cele stabilite în ședința din 26 Martie?

Cristea. După cât mi aduc aminte, nu este nici o diferență între manuscrisul prezentat împăratului și cele publicate.

Cristea. Regret că nu am fost la Viena și așa nu am putut subscrie.

Urmează ascultarea lui Patriciu Barbu.

Președintele. Sunteți acuzat că ați distribuit mai multe exemplare din Memorand.

P. Barbu. Cu ocazia investigației am declarat judele de instrucție că la adresa mea a sosit un pachet cu Memorandul, pe care l'au desfășurat oamenii din cancelaria mea. Exemplarele le-am pus la o parte și funcționarii mei au distribuit acele care au cerut din ele. Eu însă personal n'am dat nimăruți nici un exemplar.

Dacă însă mi s'ar fi cerut, le-aș fi dat, fiind că n'am aflat și nu aflu în el nimic. Distribuția s'a făcut-o cu atât mai vădit, că textul Memorandului se publicase deja în clarificarea română și străină și pentru că nu s'a dat ordin de aprire nici din partea autorităților judecătorești, nici din partea autorităților administrative.

Președintele. Câte exemplare ați primit?

P. Barbu. Nu știu, nu îmi interesează de mult de numărul broșurilor primite și de cuprinsul lor, căci din diare cunoșteam textul Memorandului.

Președintele ordonă citirea faptului, apoi îl întreabă, când a observat că numai are exemplare din Memorand?

P. Barbu. Nici o dată.

Președintele. Ce dispozițiunile ați luat cu privire la distribuția exemplarelor?

P. Barbu. N'am luat nici o dispozițiune, fiind de prisos, căci broșura n'a fost oprită.

Ascultarea d-rului T. Mihali.

Președintele. Ați participat la ședința comitetului din 25-26 Martie 1892?

T. Mihali. Da.

Președintele. Ești acuzat că ai conștia la compunerea textului Memorandului?

T. Mihali. Da! Am conștia, dar nu în ședința de la 25-26 Martie 1892 ci la conferința din 1892, când s'a stabilit definitiv textul Memorandului. Astfel în ședința de la 25-26 Martie nu s'au făcut de cât schimbări de stilizare.

Președintele. În punctul 6 din aceste conștia de la 1892 se găsește expres, că conferința emite un comitet de 25, care să compună un Memorand, prin urmare, Memorandul l'a făcut comitetul.

T. Mihali. La aceasta observ că actele conferinței din 1892 mai cuprind și o altă hotărâre, (pt. 4) care dă, că Memorandul e deja gata, și nu mai rămâne de cât să se așternă, fără amănare. Expresia asta, fără amănare presupune deci că Memorandul era știut și stabilit definitiv.

Președintele. Urmează deci, că textul Memorandului așternut Coroanei este identic cu cel publicat în diare și broșură?

T. Mihali. După cunoștința mea este identic; constat însă că înaintea conferinței din 1892, noi am avut deja textul unui Memorand, care mi s'a trimis, ca proiect, și care a servit de bază Memorandului așternut Coroanei.

Președintele. Coroana a spus, că misiunea ședinței din 25-26 Martie 1892 a fost de a omite acele părți din Memorand, cari vătămă Constituția. De ce dar nu s'au omis pasajele incriminate în actualul «acuzat»?

T. Mihali. Astfel de pasaje n'am conștia, nici nu recunosc că ar cuprinde alt proiect, pe ni s'a pus la dispoziție cât și Memorandul stabilit definitiv. Însă ce privește tipărirea și răspândirea Memorandului, nu pot să declar de cât că, aceasta a hotărât conferința din 1892, iar comitetul n'a făcut de cât să execute hotărârile conferinței.

Președintele. Mai ești acuzat cu răspunderea și distribuția exemplarelor ce ti s'au trimis.

T. Mihali. Este adevărat că am primit exemplare din Memorand în număr de 40-50, și că li s'au dat acele care au cerut. Exemplarele erau în limba română și ungurească, și chiar în spaniolă (prefectul din Solnoc-Dobăca a cerut unul).

Jur. Bar. Teitlich întreabă, dacă președintele ședinței din 25-26 Martie l'au dat dispoziție ca să se facă proces-verbal.

T. Mihali. Nu știu de această hotărâre în ședința și vorbii numai despre așternerea Memorandului la tron, amănându-se expres tipărirea și răspândirea lui până la termenul când se va scri soarta Memorandului.

(Ședința se ridică pentru 40 minute, și după deschiderea urmează).

Ascultarea lui G. Tripou.

Președintele. Luat ai parte la ședința comitetului din 25-26 Martie?

G. Tripou. Regret că n'am putut lua parte. Declar însă că am contribuit și eu, la compunerea Memorandului, însă în conferința din 1892. Și

aceasta s'a întâmplat astfel: Mi a venit la cunoștință, că fericitul Maru, din Bistrița, i a sosit un proiect de Memorand, care să se discute și voteze în adunarea clubului nostru electoral. Fie că o ocazie la d. Manu, am cerut numai fugitiv. Mergând la conferința, unde textul Memorandului se prezentase lucrat definitiv, eu încă am votat pentru așternerea, publicarea și răspândirea lui. Să nu credeți, d-lor, că eu m'ar pune pe hasa negațiunii; de și n'am luat parte la ședința din 25-26 Martie, totuși nu vreau să mă subtrag de la responsabilitate.

Președintele. La conferința din 1892 s'a hotărât ca Memorandul să se stabilizească, tipărească și răspândească, prin urmare și n'a putut fi cerut în conferință, după cum ați spus în ședință.

G. Tripou. Să nu se pună mare temerul pe declarațiunea mea ce a luat-o judele instructor din Bistrița, căci el, bietul, era bolnav. Eu văd, de la președinte, să dau aici toate răspunsurile și explicațiile privitoare la obiect.

Din actele conferinței din 1892 se poate vedea că Memorandul era conștia, revădit și cenzurat în mai multe ședințe ale comitetului. Așa s'a întâmplat deja până în 1890. Raportul comitetului referitor la această chestiune s'a predat spre studierea unei comisiuni de 30. Raportul acestei comisiuni dând seamă despre lucrările ei a dus la conștia de 30 adică la cunoștința conferinței că Memorandul este compus și revădit astfel în cât se pot privi ca definitiv.

Conferința din 1892 dăce în pag. 4, că toate concluziile conferinței din 1890, cu privire la Memorand, se susțin, iar conferința însărcinează un comitet de 25 ales din sânul ei cu așternerea Memorandului.

Președintele. Conferința din 1892, în art. 4, a luat și altă hotărâre (pt. 6), în care se dăce că comitetul de 25 este încredințat cu compunerea și publicarea și răspândirea unui Memorand, prin urmare, el n'a putut să fie cerut cu conferința din 1892.

G. Tripou. După părerea mea, conștia asta se raporta la un alt Memorand mai voluminos; și de caracter explicativ, care să se publice și răspândească, pentru a informa opinia publică din afară, asupra situațiunii Romanilor din Transilvania și Ungaria. Urmează deci că concludul prim (pt. 4) nu exclude concludul al doilea (pt. 6).

Președintele. Recunoști că este deosebit, cu privire la Uniune, în textul broșurei și între acela așternut Majestății sale?

G. Tripou. Eu cred că părțile incriminate sunt identice.

Președintele. Ti s'au trimis asemblare din Memorand?

G. Tripou. Da! Mi s'au trimis, însă cu durere trebuie să vă declar, că mi le-au confiscat poliția din Bistrița, încă pe când nici nu le desfacusem.

Dic cu durere, pentru că ele nu mi au fost trimise ca să le conștia poliția, ci ca să le împart popoului. Și când aș dăce că n'am avut ocazie să le răspândesc, n'am voit să dăce că m'ar sustrage de la responsabilitatea pentru răspândirea, căci eu, d-lor, nu mă pua pe terațul negațiunii.

(La dorința procurorului se dăcite declarația acuzatului, și însuși președintele s'a vădit necesitat să recunoască că declarațiile acuzatului conștia cu declarațiile făcute aici).

Un jurat. A luat parte acuzatul la deputațiunea din Viena?

G. Tripou. Cu durere trebuie să vă mărturisesc că n'am putut lua parte.

Tâlcaciul. Interpretând declarațiunea asta a acuzatului a omis cuvântul «cu durere», iar căți va, dintre jurați au exclamat tendentios: «fajdatommal».

(Ședința s'a ridicat pe la orele 2 p. m.).

BOLETIN TELEGRAFIC

Serviciul telegrafic al «Voinței Naționale»

St. Petersburg, 21 Maiu. — Aproape 980 milioane de ruble au fost subscrise pentru conversiune.

Paris, 21 Maiu. — Le Temps dăce în privința concluziei tratatului de comerț austro-rus că în momentul când Bulgaria caută să obție într'un mod indirect independența ei printr'o alianță ofensivă și defensivă cu Turcia și în momentul când în Serbia începe o eră de acte violente, trebuie ca lumea să se bucură că două mari puteri ostile în privința alianței în Balkani și disputând de forță unu, se apropie printr'o înțelegere comercială.

St. Petersburg, 21 Maiu. — Prințul și principesa Romanet au sosit.

Paris, 21 Maiu. — Generalul Mercler răspundând la o chestiune a declarat că cuvintele scrise de Figaro într'un comandant de corp de armată nu sunt autentice. A adăugat că nu este permis unui soldat să dispute așternerea lucrului; datoria sa este de a se duce ori unde l'ar trimite Franța și de a muri pentru dânsa dacă ea li-o poruncește (aplaude).

Incidentul e închis.

St. Petersburg, 21 Maiu. — Birschewia Wiedomosti anunță că este vorba de a prezenta în curând, în consiliul imperiului, un proiect de lege purtând ca afacere finlandeze, având o importanță generală pentru imperiu, ar fi decise printr'un vot al consiliului imperiului și ar fi sancționate de către împăratul, după avizul Senatului și al Dietei finlandeze.

Cetinje, 21 Maiu. — Reprezentantul englez d. Kennedy s'a dus la Scutari ca să facă o vizită lui Kerim Pașa; s'a dus în urmă la Tuzi și a trecut prin localități în privința cărora există o neînțelegere între Muntenegru și Turcia.

Viena, 21 Maiu. — Ambasadorul Germaniei, contele Eulemberg, a prezentat adî împăratului scrisorile sale de acreditare.

Belgrad, 21 Maiu. — Regele a adresat poporului serbesc o proclamație prin care condamnă cu energie neajunsurte Constituțiunii și pasiunile de partiți și exprimă iubirea pentru popor și îl asigură de grija ce poartă pentru binele său. Constituția de la 22 Decembrie 1888 este suspendată; iar cea din 29 Iunie 1869 pusă iarăși în vigoare.

Cabinetul Nikolaevic și-a dat demisiunea; însă Regele a asigurat pe miniștri de încrederea sa și i-a confirmat în funcțiunile lor.

Un ukaz, emis după propunerea consiliului de miniștri, a desființat toate legile relative la presă, la comună și la alegeri, cari sunt în contradicție cu Constituția din 1869. Legile anterioare ce au emanat de la această Constituție, sunt puse iarăși în vigoare.

Fostul președinte al consiliului, Nikola Christici, a fost numit președinte al noului consiliu de stat, iar fostul ministru Vellikovick, vice-președinte.

Președintele Curții de apel, Babovic, a fost numit președinte al noii Curți de Casăție.

D. George Stefanovic a fost numit președinte al Curții de apel.

Paris, 21 Maiu. — Aharlistul Henry a fost executat la 4%, dimineața. Când a eșit din închisoare a strigat: «Trăiască Anarhia!» Acest strigăt l'a repetat pe eșafod. Nici un incident. (Agenția Română).

LOVITURA DE STAT DIN SERBIA

Belgrad, 21 Maiu. — Miezul nopții. — Liniste completa.

Viena, 21 Maiu. — Se scrie din Belgrad ziarului Neue Freie Presse că proclamația regală învoacă sfărțirea regelui în favoarea ordinii și liniștii. Misiunea regelui e grea, fiind că europose legi anti-constituționale, votate în timpul minorității sale, și multe din instituțiunile statului serveau pasiunilor unor persoane sau partidelelor. Prin origina lor nelegală aceste legi și aceste instituțiuni au perdut chiar de la început ori ce importanță.

Regele caută îmbunătățirea situației în înțelegere

INFORMATIUNI

O corespondență, pe care o primim în ultimul moment din Bacău, ne comunică că urmărirea și schingiuirea țeranilor din acel județ, continuă.

Ast-fel, trei țerani din comuna Dărmănești, între cari și fostul primar Nestor Bugus, urmăriți de vânători, se refugiaseră prin munți. Ei și găsiră un refugiu, după ce rătăciră patru zile pe ploaie prin păduri, în Tergu-Ocna, unde, fiind denunțați, au fost prinși, Viherca trecută, în acel oraș.

Sergentul maior Jipa, cu 16 soldați, au fost însărcinați să ducă pe arestați la Dărmănești, de unde să fie îndreptați împreună cu ceilalți deținuți, la Bacău.

După ce au eșit din orașul T-Ocna, sergentul maior Jipa, isgonit din școala militară, trimise un soldat să taie verigi din pădure și apoi tabără pe Nestor Bugus și culea la pământ, lovindu-l cu nucile.

La țipetele nenorocitului fost primar și fruntaș locuitor din Dărmănești, lumea se adună.

Dar soldații, sub porunca sus numitului sergent, fără nici o jenă, și continuă isprava lor.

Cei alți țerani avură aceeași soartă.

Tot orașul T-Ocna a fost dureros impresionat, când află această nouă barbarie și sâlbăticie, săvârșită de regimentul cîlcobesc, chiar la marginea unui oraș.

De mabue să fie prin săle...

D. general Gheorghiu, comandantul diviziei a 5-a din Focșani își a trimis din nou demisia din armată, în care persistă.

Ea va fi primită.

Suntem posibil informați că erghelia spitului de la Nucet e pe cale de a fi desființată. O comisie de medici veterinari a constatat că aproape toți caii din herghelie sunt atinși de răpiciugă, așa că reul nu s-ar putea curma de cât împuscându-se toți caii ce suferă de această boală.

D. căpitan Bläremberg și-a prezentat demisia ministrului de război, funcția de șef tehnic al hergheliei, de oare-ce, în stărea în care se găsește erghelia, prezenta d-sale nu mai are nici o rațiune; ministrul de război, însă, nu i-a primit demisia.

Adi s'a ținut la palat un consiliu de miniștri sub presidenția Regelui.

Fostul senator din Galați d. C. Bușilă a încetat din viață.

Procesul pe care d. locotenent-colonel de intenția Ștefănescu, rudă a familiei Krețulescu, l-a intentat eforiei bisericești Krețulescu, cerend a fi admis să ia parte în consiliul de administrație al acelei Eforii, era să se judece Sămbătă de tribunalul Ilfov, secția I. Procedură nefiind îndeplinită, procesul s'a amânat pentru 9 Septembrie.

Ieri s'au făcut, în Capitală, noui alegeri pentru epitropi de la bisericile parohiale.

Se știe că primele alegeri au fost casate de primarul Capitalei, pentru că enoriași și au manifestat încrederea lor în candidații opoziției, iar nu în acei susținuți de oamenii d-lui Filășescu.

De astă dată, tinerul primar conservator d-lui pare a fi eșit înal victorios din aceste alegeri, cărora d-sa a voit, să, le, dea un caracter politic.

Nu cunoaștem încă rezultatul tuturor acestor alegeri. Din informațiile ce avem, putem amuța că, cu toate presiunile și mișeliele la cari au recurs salariații primăriei, în multe suburbii enoriași s'au pronunțat contra candidaților primarului, deși vedind că de încrederea lor nu se bucură de cât deținerii liberali.

Ast-fel, la biserica Ceauș Radu, ajutorul de primar Brătescu, cu-

noscute mai bine de Decaltru Brătescu, cu șeful poliției comunale, un pripăgic în Capitală, fugit din Brăila, unde în urma-i a lăsat nise amintiri de cari un om cinstit nu se poate fâli, de comisarii comunali, Paraschivescu, și Stoianescu, acesta din urmă isgonit din poliție pentru că sustrăsese 1000 lei din o sumă de bani de furat pe cari îi găse la un hot, au stat pe rând, în tot timpul alegerei, în sala de vot, care era însăși biserică în o atitudine provocatoare. Ei voiau să provoace scandal, care însă a fost îplătat, mulțumită răbdării enoriașilor, în cap cu d. Ion Ionescu, președintele societății căruțașilor și Dumitracu Ionescu, comerciant.

Sus numiților lefegii de ai primăriei le dădea ajutor și tistul de gardiști Solomonescu.

Toate aceste svârcoale au fost de prisos: d. Ion Ionescu a obținut 72 voturi, iar candidatul primăriei, abia 14.

Tot ast-fel și la biserica Popa-Soare: comisariul comunal Paraschivescu, fără să fie enoriaș, a stat toată ziua în biserică, combătând pe candidatul susținut de enoriași.

Acestuia puțin îi-a lipsit ca să reușească.

Nerușinarea comisariului Paraschivescu a fost revoltătoare: el a primit o bună și meritată lecțiune de la un fruntaș comercial din localitate, care îi-a spus între altele că locul lui nu este să facă ingerințe în alegeri.

La Sf. Ștefan aceleiași ingerințe: epitropul numit a fost chemat, la ajun, de toșiș primăriei, care l'a rugat să primească această însărcinare numai pentru ca să nu reușească candidatul susținut de enoriași, preotul Ștefan Economu, și pe care l'bănuesce că este liberal.

La biserica Barbătescu-Vechiu, primarul a creșut de cuvintă că agenții săi nu sunt suficienți și a trimis și bătașii.

Dintre slujbași au fost: consilierul comunal Balășanu, inspectorul comunal Pană Constantinescu, comisariii comunali Rădulescu, Brebeanu, I. Rusescu, Corneliu și mai mulți țerani ai poliției administrative.

Bătașii erau în o stare de beție și chiar în sf. locaș al lui Dumnezeu proferau cuvintele zele mai triviale, de cari grăjdarul Balășanu făcea haz.

Cu modul acesta numai s'a numit ca epitrop un individ, care ni se asigură că nu are nici drepturi politice.

Societatea studenților români din Anvers și a constituit noui comitet pe anul 1894-95.

El este ast-fel alcătuit.

D. Gh. Christodoroscu, președinte.
D. I. Demetrian, vice-președinte.
D. A. Chicomban, casier.
D. L. Roman, secretar.
D. C. Popescu, al doilea secretar.

Ieri, 8 curent, a avut loc sfințirea noșei biserici de la Ruși, aproape de Bacău.

Oficiul divin a fost oficiat de P. S. S. arhierul Ioanica Moru, locotenent de episcop al Eparhiei Romanului.

În portul Otlenița, între șepuri, s'a găsit plitind pe Dunăre cadavrul unui om.

Cadavrul nu poartă nici o urma de violență.

Adi noaptea, pe peronul gării Chitula, s'a găsit, după plecarea trenului de Galați, cadavrul unui om cu gâtul tăiat.

ULTIME SCIRI

Roma, 21 Mai. Camera Discuțiilor ministerului de război fiind terminată în sedința de dimineață, în sedința de după prânz s'a început discuția mesurilor financiare. Se proclamă votul bugetului de război: 229 contra 98 voturi.

Goburg, 21 Mai. Prințesa Clemina a sosit împreună cu nepoții

ei, ducii Christophe și Liutpold de Bavaria.

Barcelona, 21 Mai. Cel patru anarhiști condamnați la moarte au fost împușcați azi dimineață, la ora 4, în șanturile citadelei Montjuich.

Londra, 21 Mai. Regina, care se ducea în Scoția, a vizitat Manchester, unde a asistat la deschiderea canalului; a fost primită cu entuziasm.

(Agentia Română).

DE LA CLUJ

PROCESUL MEMORANDULUI

Serviciul telegrafic de Agenția «Havas» Cluj, 21 Mai.

Acusatul Septimiu Albini neagă a fi ajutat la răspândirea Memorandului; declară că a stat la Viena timp de o lună, după îscăitarea acestui document. Depozițiile d-lui Albini sunt diferite de acelea ce a făcut la instrucție.

În timpul desbaterilor, judecătorul Issekutz arată că toți acușatii aruncă întreaga responsabilitate asupra lui Brote, care este absent.

D. Coroianu protestă și amintește că a lizat asuprași o parte din răspundere.

Urmează o lungă discuție în privința textului pasagiilor incriminate. Procurorul cere să se asculte câțiva experți pe baza dicționarelor. Tribunalul respinge această cerere.

D. Coroianu reclamă ascultarea mai multor martori, între cari d. Szilagy, ministrul justiției.

În urmă se dă citirea mai multor protocoale din instrucție.

Pe mâine citirea întregului Memorand.

ULTIME INFORMATIUNI

Regele va pleca în străinătate mâine, Miercuri, 11 curent, la 5 ore 50 minute seara, cu un tren special.

M. S. căpitanul lipsi 15 zile din țară, va fi însoțit de d. general Vlădescu și doi adjutanți regesci.

Membrii partidului național-liberal din Tergu-Ocna, județul Bacău, întrunindu-se Sămbătă 7 Mai, au ales din sinul lor un comitet dirijinte, compus din d. Gh. Metaza, părintele D. Andreescu și d. Panai. Ganea.

Românul, în numărul de aseră, publică următoarea informațiune:

Suntem posibil informați că în curând vom avea în fața palatului un solid grăj. Guvernul conservator, în marea sa grijă ce areca Regele să fie cât mai despărțit de popor, a și dat lucrările în înfrăginderea deținutului.

Pe cât se spune cheltuielile sunt purtate de ministerul de interne.

Toate eforturile guvernului, pentru a găsi un mijloc pentru departamentul de război, n'au dat nici un rezultat.

Nămirea unui titular la departamentul de război se va face după întoarcerea Regelui.

Nici o înaintare de general nu s'a făcut. Asemenea înaintări se vor face după 25 Mai.

Cei înaintați vor fi d-bii coloneli Răstii, Candiano Popescu și Argetoianu.

D. Răstii va fi numit șef al geandarmierii rurale, iar d. col. Argetoianu va fi numit comandant al diviziei din Focșani și d-lui colonel Candiano i se va încredința comanda brigăzii a 2-a de cavalerie.

Se vorbește că prefect al poliției Capitalei va fi numit d. Alex. Ghica Brigadiu, secretar general la ministerul de esterne.

Timpul anunță că nu este adevărat cum că locotenentul Filostru, fostul casier al Cercului militar din București, ar fi fost prins în Austria.

S'au arestați adevăr doi Români la Baden; unul din ei se bănuia să fi susținut locotenent. În urma unor cercetări ulterioare, s'a constatat că era o eroare și cei doi Români, dovedind că sunt oameni curași, au fost puși în libertate.

Relativ la procesul fostului portar Paraschiva, care s'a judecat Sămbătă trecută, de tribunalul Iași, secția I, evenimentul ne înformeză că tribunalul a respins excepțiunea lucrului judecat ridicată de apărăre.

Desbaterile asupra fondului s'au fixat pentru 12 Mai.

Din Bérlad ne sosește tristă știre despre încetarea din viață a d-lui Gh. Ghimbășanu, profesor.

La 8 Mai s'a constituit, la Calafat, într'un mod definitiv o secțiune a Ligei culturale.

În comitet au fost aleși d-nii Iliariu Marian, Ion Roman, C. Ștefănescu, Ion Berberianu, C. Ionescu, preotul P. Calafeteanu și Petre Badea.

În ziua de 8 Mai, elevii gimnasiului G. Sincăi din Capitală, sub conducerea profesorilor lor au făcut o excursiune științifică la Tei, unde au vizitat orfeinatul și vechia biserica numită Plumbuita, zidită de Matheiu Basarab Voed la anul 1633, care se găsește pe cel-ălalt mal al apei Colentina.

În grădina de la Tei, d. V. Moga a arătat elevilor diferite plante și arbori și li s'au predat noțiuni de agrimensură cu aplicațiuni pe teren.

ACTE OFICIALE

S'au confirmat pe un period de 3 ani, cu începere de la 1 Aprilie 1894, în posturile de membri, ai spiritului-consistoriu pentru eparhiile Buzău, Argeș și Roman, preoții ale căror nume urmează:

Pentru eparhia Buzăului: cucernicii preoți Gr. Stanciu, Ștefan Dicescu și Al. Movileanu.

Pentru eparhia Argeșului: cucernicii economi I. Căprescu, D. Anghelescu și cucernicul preot Eftimie Duhoivnicu.

Pentru eparhia Romanului: cucernicielelor economul Gh. Drăgan, Sachelariu Gh. Radu și Sachelariu Ihe Gavrilăscu.

D. medic veterinar Ioan G. Vasian se numește în postul de veterinar al orașului Turnu-Severin, provisoriu până la înțerea concursului.

D. G. Cupa este numit, pe ziua de 10 Mai 1894, în postul de secretar-comptabil la serviciul de inginerie civilă, din administrația centrală a Eforiei spitalelor civile din București, prevedut din nou în bugetul acelei Eforii pe anul curent.

Locotenentul Dimitriu Ioan, din regimentul Roman No. 14, se șterge din controalele armatei, pe ziua de 17 Aprilie 1894, ca unul care prin sentința No. 396 pronunțată asupra sa de consiliul de rebel al corpului IV de armată și rămasă definitivă, a fost condamnat la șase luni închisoare și 150 lei, 60 bani, despăgubiri către Stat, pentru faptul de luare de mită, în calitate de comandant de companie.

D-nii E. D. Zăffarn, Vasile Mateescu, actuali copisti, și Fotache Gheorghiu, eșit al patrulea la concursul ținut în luna Decembrie 1893, s'au numit în funcțiunile impiegate în serviciul casierilor generale de județe, în locul d-lui G. Volceanu, revocat, și al d-lor M. Breviman și Gr. N. Rămurescu, preoții în alte funcțiuni.

Sunt numiți:

D. George Cerkez, licențiat al facultății juridice din Iași, actual judecător la tribunalul Botoșani, procuror la același tribunal în locul vacant.
D. Ioan Ivașcu, doctor în drept de la facultatea din Braxel, fost supleant, judecător la tribunalul Botoșani, în locul d-lui G. Cerkez.

D-na Flavia de Lacotte, profesoară de matematică de la externatul secundar de fete din Craiova, s'a numit definitiv la catedra sa.

EXPOZIȚIA COOPERATORILOR

Preotul Ion Petculescu, din Pitesci, comisariu pentru județul Argeș al Expoziției cooperativei, ce se va ține, la 14 August, viitor, a adresat meseriașilor și producătorilor din județul Argeș, următorul apel:

În calitatea de ales și delegat județului Argeș, al comitetului central din București al expoziției cooperativei din țară, care se va deschide la 14 August anul curent, sub președinția și din inițiativa d-lui Dumitru C. Bătuțulescu, deputat.

Sub-scrisul, față-cu distincția onoare ce mi s'a făcut acum, ca și la precedentele expozițiuni de la București, Iași și Craiova, rog pe toți meseriași și producătorii din orașele Pitesci, Curtea de Argeș și din comunele rurale ale acestui județ, să facă cerere de înscriere la birourul meu din orașul Pitesci, unde se vor înscrie în registru, după care li se vor lăsa în formulă spre a avea dreptul la așigura între expoziții de produsele lor. În deosebi rog pe toți frații preoți și colegi învățați, cum și pe d-nii primari ai comunelor rurale din județul Argeș, ca să înștiințeze și să îndemne pe toți cei din jurul lor, ca să se prepare cu ori-ce produse ale lor, spre a fi expuse la expozițiunea care se va deschide anul acesta la 14 August, căci este cunoscut de toți că preoții și învățații sunt factorii principali ai progresului în ori ce comună, lor li se incumbă dar datoria să îndemne și să dea deslușiri atât scum-

pelor lor soții, cum și harnicilor țerance ca să prepare ori ce fel de stoffe de lână, pânzături de in și de cânepă, din care se fac frumoasele costume naționale.

Vor fi preferate pânzeturile de in și de cânepă, cari sunt considerate chiar de streini, ca calitate, bune, fine și trănice, dar pe cari noi le-am lăsat la o parte, năvălind cu toții la pachetul de bambac strein.

Fie-mi ertat de a spune încă un crud adevăr: Câți proprietari și arendași recobtează câmpii întinse de in, de la țare însă nu iau de cât sădănta? Iar pații li fac șire și li dău foc, în loc să se adune și să se facă o pânză pe cât de frumoasă pe atât și de trănică.

Marele economist P. S. Aurelian a spus de pe tribuna Senatului, cum poate să fie poporul sănătos, când și cămașa este făcută din bambacul strein? Și încă când cânepa și inul, din care se facea pânza trănică, a început a se înlătura?

Aștept, plin de încredere în înfrînția românească, ca să se înscrie și să figureze pe listă cât de mulți expozați din județul Argeș, la expozițiunea din capitala noastră.

Cu această ocaziune înștiințez pe toți preoții și învățații că în urma colindului meu ce am făcut prin Transilvania anul trecut, unde am vizitat stupinele preoților și învățătorilor români, cât și ale preoților catolici și luterani; asemenea vizitând stupinele Rușilor de pe lângă Galați, Tulcea și din prejurul Bucureștilor, că sunt la dispozițiunea ori-căruia, a da toate explicațiunile necesare, arătându-le încă și diferite sisteme de captare, în curând va apăre o broșură elaborată de subscrișii d-lui care se va conduce Abimăritul.

Această cultură ni se impune nouă Românilor, mai mult de cât ori-cărei alte națiuni, căci avem o țară cu o pozițiune topografică prielnică culturii albinelor. Rog însă a se ști că această reamintire cu scop de a ne ocupa cu toți serios, spre a o revîntia, căci o dată era produsul cel mai mare și erezii cu care chiar se plătea tributul Turcoșilor. Pe lângă aceasta mai adaug încă că noi astăzi în sfințele locașuri, înghițim fumul cel mai odios al produselor celor mai proaste, afumându-se și figurile marștirilor din sfânta noastră casă de rugăciune, făcută cu multe sacrificii materiale. Termin reamintind cuvintele marelui nostru poet național V. Alexandri: «Fericite de acele popoare cari se nutțesc și se îmbracă din produsele lor», rostite la banchetul expozițiunii ținută în Iași.

La lucru dar, cu toții!

SCRII ECONOMICE

Operațiunile casierilor electitate de porul Brăila

Pe ziua de 8-9 Mai			
Felul	Hect.	lib.	lei observ.
porumb	2000	61 1/4	5.52 1/2 mazaș.
		1000	61 5.70 caic
		3600	59 1/2 5.40
		4000	59 3/4 5.47 1/2
		2020	58 5.35
		3950	58 3/4 5.40 1/2
		1400	56 1/2 5.20
		9600	55 3/4 5.17 1/2
		13600	57 1/4 5.30
		16000	56 5.17 1/2
		7700	56 5.22 1/2
		3400	58 1/2 5.47 1/2
		4000	59 5.50
		5015	57 3/4 5.30
		8005	55 3/4 5.85
		3200	54 1/2 5.85

V. P. Sassu.

OPERĂ INCORONATĂ DE ACADEMIA ROMANA

CANALISAREA RIURILOR

IRIGAȚIUNI

CONSTANTIN CHIRU

DR. I. POPPER

DR. I. T. MERA

DR. ION CALINCIUC

Antreprenorul de pompe-funebre HARALAMBIE COSTESCU și strămutat biroul din strada Carol, în strada Flămnăi No. 2, și calea Moșilor No. 56.

VIN NEGRU

Orevița și Golu-Drinca VECHIU DE 4 ANI Calitate superioară tuturor altor vinuri 17 franci 10 BUTELII MARI, 17 și ALB DE DRAGAȘANI DIN RECOLTA ANULI 1889 17 fr. 10 BUTELII MARI, 17, la PAUN POPESCU & Comp. 18, STRADA LIPSCANI, 18.

VIN NEGRU

DIN RECOLTA ANULI 1879 2 fr. și 75 bani butelia de 800 gr) DEPOSIT LA PAUN POPESCU & Comp. 18, STRADA LIPSCANI, 18.

VIN DIN VIA BISTRITA

RECOLTA ANULI 1887 30 FRANCII VADRJA DEPOSIT LA PAUN POPESCU & Comp. 18, STRADA LIPSCANI, 18.

CURSUL BUCUREȘCI

CASA DE SCHIMB TOMA TACIU IN NOUL PALAT «DACIA-ROMANIA» No. 4, Strada Lipscani, No. 4. Cursul pe ziua de 10 Mai 1894

	Cu apărute	Vindute
40/o Rentă amortisabilă	83 3/4	83 3/4
50/o " " " " " "	98	98
50/o " " " " " "	102	102
60/o Obligații de Stat	101 1/2	102
50/o " " " " " "	86 1/4	86 3/4
50/o " " " " " "	87	87 3/4
50/o Scriș. func. rurale	92 1/2	93
50/o " " " " " "	101 1/2	102 1/2
50/o " " " " " "	101	102 1/2
50/o " " " " " "	86 1/2	87
50/o " " " " " "	75 1/4	79 3/4
10 fr. Oblig. de pensie 3001.	276	282
Act. B. Naț. a Rom. 500 L.	—	—
Dacia Romania 200 L.	—	—
Nationala 200 F.	—	—
Construcții 250 L.	—	—

CASA DE SCHIMB N. D. MOREANO

Str. Lipscani, Noua clădire a societății Dacia-Romania numită a Pasagiilor Dimitrie Ghicoș No. 4 BUCUREȘTI

Cumpără și vinde efecte publice și face ori-ce schimb de monede. Cursul pe ziua de 10 Mai 1894

	Cump.	Vinde
40/o Rentă amortisabilă	83 3/4	84 1/2
50/o " " " " " "	96	96 3/4
50/o " " " " " "	102	102
60/o Oblig. de Stat (C. R.)	103	103 1/2</

